

Hästunderstödd terapi och rehabilitering som omvårdnadsinsats vid schizofreni

En systematisk litteraturöversikt

Henrika Jormfeldt PhD, docent i omvårdnad
Ing-Marie Carlsson PhD universitetslektor i omvårdnad
Högskolan i Halmstad

April 2018

Bakgrund

Det är betydelsefullt att personer med psykisk ohälsa behandlas som hela människor eftersom psykisk och fysisk hälsa egentligen är omöjliga att separera (Blanner Kristiansen et al., 2015; Blomqvist, Sandgren, Carlsson & Jormfeldt, 2018).

Traditionell hälso- och sjukvård är organiserad så att sjukvårdspersonal behöver prioritera problem antingen utifrån fysisk eller psykisk ohälsa, ibland på bekostnad av den andra (Blanner Kristiansen et al., 2015).

Dagens förebyggande och hälsofrämjande insatser som finns tillgängliga för personer med varaktig psykisk ohälsa så som schizofreni är otillräckliga (Lambert & Newcomer, 2009),

Vikten av fysisk aktivitet

Det finns klara bevis för värdet av fysisk aktivitet, goda kostvanor och en hälsosam livsstil i befolkningen som helhet (Eriksson, Jansson & Hamberg, 2006).

Baserat på Folkhälsomyndighetens rekommendationer skall alla individer vara fysiskt aktiva minst 30 minuter per dag med minst måttlig intensitet. Ytterligare hälsoeffekter uppnås genom ökad kvantitet eller intensitet Folkhälsomyndighetens (2008).

Personer med schizofreni bör utöva fysiskt aktivitet med måttlig intensitet minst 150 minuter per vecka eller intensiv fysisk aktivitet minst 75 minuter per vecka för att uppnå tydliga hälsoeffekter (Happell, Platania-Phung & Scott, 2014; Vancampfort et al., 2011)

Behovet av nya metoder i vården

Personer med varaktig psykisk ohälsa, särskilt kvinnor, är mindre fysiskt aktiva än befolkningen generellt (Daumit et al., 2013).

Bristande självförtroende i kombination med bristande stöd i omgivningen har beskrivits som hinder för att delta i hälsofrämjande aktiviteter (Usher, Foster & Park, 2006).

Nya innovativa interventioner som fokuseras särskilt på inaktivitet, apati och bristande motivation för fysisk aktivitet behöver integreras i behandling och rehabilitering för personer med schizofreni (Nyboe & Lund, 2013).

Hästunderstödda terapeutiska interventioner

Hästunderstödda interventioner kan beskrivas som ett paraplybegrepp för alla de interventioner där hästar utgör en viktig del av den terapeutiska processen i behandlingen (Lee, Dakin & McLure, 2016).

Olika typer av hästunderstödda interventioner syftar till att överkomma de begränsningar som traditionella terapier har gemensamt, dvs att de litar företrädesvis på det verbala språket som medel för förändring (Wilson, Buultjens, Monfries & Karimi, 2017).

Bristande kunskap om hästunderstödda terapeutiska insatser i vetenskapssamhället har beskrivits som ett hinder för att terapiformen ska anses som en vedertaget accepterad intervention i hälso- och sjukvården.

Syfte

Syftet var att systematiskt granska studier som genomförts avseende hästunderstödda terapeutiska insatser för vuxna personer med schizofrenidiagnos

Metod

En mixad systematisk litteraturoversikt genomfördes i sju steg (Pluye och Hong 2014):

1. Formulera forskningsfråga
2. Definiera bedömningsgrunder
3. Genomföra sökning
4. Identifiera studier inom området i stort
5. Exkludera studier som inte är relevanta för studiens syfte
6. Bedöma de kvarvarande studiernas kvalitet
7. Sammanställa resultatet

Resultat

Resultatet omfattade sex artiklar, varav 4 kvalitativa och 2 kvantitativa studier publicerade i internationella vetenskapliga tidskrifter

Totalt omfattar dessa artiklar 137 individer diagnosticerade med schizofreni eller schizofreniliknande tillstånd som deltagit i hästunderstödda aktiviteter i form av hästunderstödd terapi eller terapeutisk ridning

Typ av aktiviteter i de inkluderade studierna

	Utföra arbete i stallet	Lära sig att sköta hästen	Relationskapande med hästen	Ridning	Gemensam måltid i samband med hästunderstödd aktivitet	Transport till och från aktiviteten
Bizub et al .(2003)			x	x	x	x
Burton, (2003)	x	x	x	x		
Cerino et al. (2011)		x	x	x		
Corring et al. (2010)				x	x	x
Corring et al. (2013)				x		
Nureberg et al. (2015),			x			

Översikt över effekter i de inkluderade studierna

	Ökat självförtroende och självkänsla	Ökad aktivitet och utvecklad hästkunskap	Förbättrad sociala färdighet	Ökad glädje	Minskade negativa symtom	Ökad medicinsk följsamhet	Minskat våldsamt beteende och behov av sjukhusvistelse
Bizub et al., (2003)	x	x	x		x		
Burgon (2003)	x		x				
Cerino et al., (2011)					x	x	x
Corring et al.,(2010)	x	x		x			
Corring, et al.,(2013)	x			x			
Nurenberg et al. (2015)							x

Diskussion

Resultatet från denna översikt tyder på att hästunderstödda interventioner kan vara användbara i psykiatrisk omvårdnad för personer med schizofreni kan bidra till ökad livskvalitet för såväl vårdtagare som sjukvårdspersonal då den:

- ✓ medför fysisk aktivitet, vilket har visat positiva effekter på övervikt och psykiatriska symtom som depression och ångest hos individer med schizofrenidiagnos (Acil et al., 2008; Beebe et al., 2005; Erdner & Magnusson, 2012).
- ✓ har potential att minska negativa symtom och därmed underlätta återhämtning vid schizofreni (Bizub et al., 2003; Cerino et al., 2011).
- ✓ kan bidra till minskat våldsamt beteende och behov av sjukhusvistelse och därmed minskade hälso- och sjukvårdskostnader (Cerino et al., 2011).

Konklusion och implikationer

Litteraturoversikten visar att fortsatt forskning är nödvändig för att skapa solid evidensbaserad kunskap om hästunderstödda insatser för personer med allvarlig psykisk ohälsa

Översikten visar också värdet av att prioritera interventioner som fokuserar på hälsa ur ett holistiskt perspektiv för personer med allvarlig och varaktig psykisk ohälsa

Harmoniskt samförstånd på
vägen till återhämtning...

Tack!

Den som är intresserad av att
veta mer eller delta i projektet är
välkommen att höra av sig!

henrika.jormfeldt@hh.se